

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Fiskeri- og kystdepartementet

Postboks 8118 Dep

0032 Oslo

(sendes kun elektronisk)

postmottak@fkd.dep.no

Vår ref: 521.1

Deres ref: 20120073-/CGR

Hvalstad, den: 03.12.2012

Uttale fra NJFF til høring – endringer av akvakulturloven

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høring av 19. september 2012 vedrørende endringer i akvakulturloven (deres ref.: 20120073-/CGR), og ønsker å komme med følgende innspill.

Generelle kommentarer:

Med de foreslåtte endringer imøtekommer Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) mange av de viktigste punktene som NJFF har bedt om i årevis. Departementet omtaler her miljøproblemene på en realistisk måte, og åpner eksempelvis for innføring av miljøavgift (felles pool) og merking av oppdrettslaks.

FKD er etter NJFFs syn likevel for passive mht merking. Departementet sier at en i utredningen at prøveordning i en region blir for kostbart og at det vil gi skjevt konkurransegrunnlag i næringen. Dette er en for lettvinnt unnskyldning. Den siste tids fangster av rømt laks av ulike størrelser både i sjø og elv i Sunnhordland, særlig i Etneelva er betydelige. På tross av omfattende innsats har det ikke lykket fiskeridirektoratet å finne kildene til den rømte laksen i området. Dette eksemplet er et av mange som viser at det haster å komme i gang med merking av all oppdrettslaks. Finner en kilden til rømmingen, kan en lettere vurdere hva som er årsaken til rømmingen, og fatte beslutninger som kan forhindre at tilsvarende skjer på senere tidspunkt der eller andre steder.

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

De endringer i loven som departementet nå foreslår er et løft for det juridiske grunnlaget for en god forvaltning av oppdrettsnæringen på feltet rømming, og det følger også med betydelig økte ressurser til fiskeridirektoratet dersom dette vedtas.

Uttale fra NJFF til de enkelte endringsforslagene i lovteksten:

§ 10. Miljønorm

NJFF støtter innføringen av et nytt annet ledd der selskapets plikter til å drive forebyggende arbeid tydelig lovfestes.

NJFF ser det som svært viktig at det i loven nå åpnes for å pålegge merking av oppdrettsfisk via enkeltvedtak eller via forskrift. Problemet med rømt laks som medfører genetisk innblanding i våre ville gytebestander av laks, har vært vedvarende siden starten av oppdrettsnæringen i Norge. Eksterne merker på oppdrettslaksen vil gi en mulighet til å fjerne disse uønskede individene fra gytebestandene før de rekker å gyte og dermed påvirke villaksens arvestoff. Fettfinneklipping av oppdrettslaksen er her den enkleste og billigste merkemetoden. Dette er en merkemethode som er brukt med stort hell i norsk kultiveringsvirksomhet i mange tiår, så metoden i seg selv er svært godt utprøvd.

Denne endringen i § 10 må sees i sammenheng med forslaget til ny § 13 a. Det er lite kostnadseffektivt å pålegge oppdretterne en ny avgift/innføre en pool for å finansiere fjerning av rømt laks dersom den rømte laksen ikke er merket. Andre metoder for å skille ut oppdrettslaksen i elvene i gytetida er alt for arbeidskrevende til å kunne gjennomføres i våre mer enn 400 lakseelver. I praksis snakker vi da om avlesing av skjellprøver (må gjøres av biologer, som er arbeidskrevende og dyrt). Andre alternativ er DNA-testing (må gjøres av biologer/genetikere, arbeidskrevende og dyrt) eller avlesing av interne merker (snutemerker, magnetiserte) som krever scannere i hver elv samt fagfolk.

Uttaksmåtene som er skissert i høringsdokumentet (montering av fiskefeller, fjerning av oppdrettslaks ved dykkere) er kjente. Imidlertid er det i dag ingen feller av denne type i drift i noe norsk vassdrag, selv om det etter tre års utredning er vedtatt bygget ei felle i Etneelva til fjerning av rømt laks. Fordelene med fangst i felle er at man da kan bruke tid på hver enkelt laks til å få sikker klassifisering (vill – oppdrett), slik at bare villaks slippes videre opp på gyte plassene i elva. Men dette er en kostbar og meget ressurskrevende metode som ikke er utprøvd i praksis i Norge. Likevel foreslår FKD at feller skal brukes som metode for uttak av rømt laks i 10 vassdrag. Videre foreslår FKD at det skal fjernes rømt laks fra ytterligere 40 vassdrag ved bruk av dykkere. Fjerning av laks ved dykking krever høyt kompetansenivå

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

blant dykkerne, og i tillegg må det være et apparat på land for lesing av skjellprøver/DNA o.l for å sikkert klassifisere tvilstilfeller. Man bør også være oppmerksom på at bruk av dykkere er en lite egnet metode i store vassdrag på grunn av dybden på hølene og de generelle strømforholdene.

Kostnadene som skisseres i høringsnotatet for uttak av laks i 50 vassdrag virker å være urealistisk lave, både for år 1 (21,4 mill) og for videre årlig drift (8,6 mill).

Skal ordningen som foreslås være troverdig krever NJFF at det legges opp til at oppdrettsindustrien pålegges ei avgift som sikrer en bedre finansiering enn det FKD her legger opp til. Dette er viktig både for å få gjennomført tiltak i de 50 vassdragene som foreslås, men NJFF krever også at det skal åpnes for gjennomføring av nødvendige tiltak ved behov i de andre 350 norske lakseelvene som også kan bli hardt rammet ved rømmingsepisoder.

§ 11. Miljøovervåking

NJFF støtter endringsforslagene i teksten til paragrafen. Forslagene vil åpne for at næringen pålegges å finansiere overvåking og undersøkelser, som igjen kan gi kunnskapsgrunnlag for etter hvert å innføre miljøindikatorer/effektindikatorer som det allerede er utarbeidet et førstegenerasjons forslag til.

NJFF ser positivt for at det her åpnes for å innføre ei avgift til en nasjonal overvåking av innslaget av rømt laks i et representativt utvalg elver. Ordningen antas koste 30-36 millioner årlig, noe som vil gi en kostnad for næringen på 3,5 øre per kg produsert laksefisk ved dagens produksjon på drøyt en million tonn i året. NJFF mener at næringen har råd til dette, og at ordningen må innføres snarest mulig.

§ 13a. Fellesansvar for fjerning av rømte organismer

NJFF støtter innføringen av en ny § 13 a slik den foreligger. Innføring av et felles ansvar og en felles pool for fjerning av rømte organismer (som f.eks laks og regnbueaure) er etter NJFFs syn et stort skritt i en miljømessig riktig retning.

NJFF vil likevel legge til at det å fjerne oppdrettslaksen fra elvene krever at det er mulig å skille den rømte laksen fra den ville på en enkel måte. Dette krever i praksis at oppdrettslaksen er merket eksternt på en godt synlig måte, og med dagens kunnskap peker da

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

fettfinneklipping seg ut som den mest kostnadseffektive måten. Se ellers våre kommentarer til § 10.

NJFF er positive til at det i forslaget åpnes for at poolen kan kreve regress dersom man kan spore rømt laks tilbake til en bestemt innehaver av akvakulturtillatelse. En slik ordning er et incitament for næringen til å gå inn for en felles merkeordning, slik at rømmingskilden lett kan spores, og rett selskap da må betale kostnadene knyttet til fjerning av rømt laks.

Administrativ inndragning (§ 29a)

NJFF støtter de foreslåtte endringer.

Overtredelsesgebyr (§ 30)

Viktig med en klargjørelse på dette feltet. NJFF støtter endringene slik de foreslås her. Det er viktig at overtredelsesgebyr kun skal ilegges foretak, slik at det er foretaket som får driftsrisikoen, og at ansvaret ikke lenger betinger at ansatte har handlet uaktsomt. NJFF mener imidlertid at de øvre takene for overtredelser for små (15 G), mellomstore (30 G) eller store (2 G multiplisert med antall tillatelser) er for små ved særlig grove overtredelser.

Straff (§ 31)

NJFF mener at det er positivt med en spesifisering av hvilke bestemmelser som kan medføre straff ved overtredelse.

§ 31a. Samordning av tilsyn og reaksjoner i saker om akvakultur

NJFF støtter intensjonen med dette forslaget, som er å oppnå en bedre koordinering mellom de berørte sektormyndigheter innen akvakultur.

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Siri Parmann (/s)
Fagleder

Øyvind Fjeldseth
Fiskekonsulent